

Кицак Т.Г.,

канд. екон. наук, доцент,
кафедра управління персоналом та економіки праці,
ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана»

ВЗАЄМОДІЯ ІЗ СТЕЙКХОЛДЕРАМИ ЯК ПРІОРИТЕТНИЙ НАПРЯМ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ БІЗНЕСУ

Взаємодія зі стейкхолдерами - інструмент, який сприяє інноваціям при створенні продуктів і організації процесів щодо посилення орієнтації стратегічних рішень на стійкість бізнес-процесів як всередині, так і поза межами бізнес-організації.

Стейкхолдерів прийнято розділяти на дві групи: внутрішні і зовнішні. До внутрішньої групи зацікавлених сторін відносять персонал, включаючи менеджмент і співробітників. До зовнішньої групи зацікавлених сторін відносять споживачів, акціонерів, постачальників, органи державної влади, засоби масової інформації, ділових партнерів, місцеві спільноти, громадські організації, конкурентів та ін. Взаємодія із зацікавленими сторонами тісно пов'язана з мінімізацією і управлінням нефінансовими ризиками. З розвитком бізнес-організації і формуванням ефективної політики взаємодії із зацікавленими сторонами ставиться питання про управління взаємодією зі стейкхолдерами.

Щоб визначити основних стейкхолдерів менеджмент бізнес-організації має відповісти на такі питання:

- Перед ким компанія має юридичні зобов'язання?
- На кого компанія справляє позитивний і негативний вплив?
- Хто буде стурбований діяльністю та рішеннями компанії?
- Хто був залучений до діяльності компанії в минулому?

- Хто може допомогти компанії вирішити проблему негативного впливу?
- Хто може вплинути на виконання зобов'язань компанії?
- Хто виявиться в невідповідному положенні в разі виключення з процесу взаємодії?
- Хто схильний до впливу в ланцюжку створення вартості?

Налагодження механізму взаємодії із зацікавленими сторонами можна здійснювати за допомогою реалізації певних процедур:

- 1) визначення переліку стейкхолдерів;
- 2) аналізу їх пріоритетних інтересів;
- 3) діагностика стану налагоджених відносин із зацікавленими сторонами;
- 4) встановлення пріоритетності: оцінювання ролі стейкхолдерів;
- 5) розроблення концепту забезпечення інтересів пріоритетних стейкхолдерів.

Управління взаємодією із зацікавленими сторонами може мати реалізацію на основі моделі Р. Мітчелла, яка визначає концептуальні засади визначення та оцінювання значущості стейкхолдерів. Ця модель пропонує використовувати три головні площини виявлення та ідентифікації важливості зацікавлених сторін: законність, влада, терміновість вимог. Ці сфери можуть з часом змінюватися при виявленні всіх зацікавлених сторін.

Латентна група зацікавлених сторін стейкхолдерів характеризується одним фактором; група, яка вимагає – двома; категорична група - трьома. Латентна група вимагає мінімальної уваги з боку менеджменту компанії і визнання, що пояснюється обмеженістю ресурсів і часу для управління взаємовідносинами з цими стейкхолдерами. У групі, яка вимагає виділяють небезпечну (терміновість і влада), залежну (законність і терміновість) і домінуючу (влада і законність). Об'єднання двох атрибутів формує активну позицію даної групи, що призводить до більш серйозного ставлення менеджерів до цих стейкхолдерів. Категорична група стейкхолдерів, що володіє всіма трьома запропонованими властивостями, - найвпливовіша, тому вимоги цих зацікавлених сторін бізнес-організація має задовільняти в першу чергу.

Рис. 1. Модель ідентифікації значущості зацікавлених сторін Р. Мітчелла [1]

Побудова ефективної взаємодії із зацікавленими сторонами сприяє досягнення таких результатів:

- забезпечення мінімізації нефінансових ризиків та їх ефективне нівелювання;
- об'єднання ресурсів для досягнення стійкості бізнес-процесів;
- оцінювання зовнішнього та внутрішнього середовища бізнес-організації;
- забезпечення комунікації зі стейкхолдерами у напрямі поліпшення кінцевого результату;
- покращення якості кінцевого продукту і бізнес-процесів;
- формування довірчих взаємин між зацікавленими сторонами і компанією.

Отже організація ефективної взаємодії із заінтересованими сторонами (стейкхолдерами) — одна з умов успішного функціонування бізнес-організації та забезпечення її конкурентоспроможності.

Література

1. Agle B. R. Who Matters to Ceos? An Investigation of Stakeholder Attributes and Saliency, Corporate Performance, and CEO Values / R. K. Mitchell, J. A. Sonnenfeld // *Academy of Management Journal*. □ 1999. □ V. 42. □ I. 5. □ pp. 507-525.
2. Колот А.М. Корпоративна соціальна відповідальність, соціальна звітність та аудит як сучасні інститути та технології соціального розвитку / А.М.Колот // *Україна: аспекти праці*. – 2010. – № 3. – С. 3–9.
3. Колот А. Міфи соціальної політики, або з чого слід розпочати формування нової моделі / А. Колот // *Дзеркало тижня*. – 2010. – 23 січ. (№2). – С. 14
4. Колот А.М. До проблеми розвитку теорії розподільчих відносин / А.М. Колот // *Україна: аспекти праці*. — 2008. — № 8. — С. 3-11
5. Колот А.М. Соціальна відповідальність: навч. посіб. / [А.М. Колот, О.А. Грیشнова, О.О. Герасименко та ін.]; за заг. ред. д.е.н., проф. А.М. Колота. – К.: КНЕУ, 2015. – 519, [1] с.
6. Кицак Т.Г. Вітчизняні реалії становлення корпоративної культури на підприємствах / Т.Г. Кицак // *Ефективна економіка* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2810>

УДК 331.5:316.334

Махсма М.Б.,

канд. екон. наук, доцент,

ДВНЗ «Київський національний економічний університет

імені Вадима Гетьмана»

ЗАЙНЯТІСТЬ СІЛЬСЬКОГО НАСЕЛЕННЯ: КОНЦЕПТУАЛЬНИЙ АСПЕКТ

Сучасна концепція ефективної зайнятості сільського населення має формуватися в контексті певної загальної моделі аграрного устрою країни та ґрунтуватися на її ключових принципах. Слід відмітити, що в Україні нині відсутня задекларована у нормативно-правових актах певна модель аграрного устрою, що свідчить про відсутність чіткої позиції влади та суспільства щодо подальшого розвитку села. Де-юре модель аграрного устрою не закріплена. Де-факто можемо констатувати панування в аграрному секторі агрохолдингової